Զ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 437

Կը հրատարակուի Դե. եւ Շա. օրերը

Կը ծախուի հատը 3,5 Ս. գանձիս մ

ԼԻԲԱՆԱՆ

ՍԶԳՍՑԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒՕՐԵԱՅ ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

10

ՅՈՒԼԻՍ 1929

LIPANAN

JOURNAL ARMENIEN

POLITIQUE LITTERAIRE

Place dcs canons 9 Rue d'Italie

Beyrouth - Liban

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

	ՏԱՐ.	ՎԵՑԱՄՍ.	
Լիբանան Սուրիա	60	35	գրս. Ոկս.
Արտասահման	4	2,5	Տոլար
Իրաք Պարսկաս.	15	8	Շիլին

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Բլաս աէ Գանոն 9 բիւ մ'Իթալի

Գէյրութ — Լիբանան

Նամակ թղթակցութիւն եւ դրամ

ուղարկել Վարչութեան անունով

ՀՈԳԱՏԱՐԵԱԼ ԵՐԿԻՐՆԵՐ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀՈԳԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Յաղթական տերութիւններ, Ընդհանուր Պատերազմի բաղդորոշ թոհ-աւ բոհեն ծնունդ առած, նորածին երկիրներու գոյութիւնը յաւերժացնելու եւ իրենց յաղթանակի փառքէն, զատագրուած փոքր ազգերուն ալ բաժին մը հանելու մարդասիրական փութկոտութեամբ, ձեւաւորեցին վերջնական նոր գրութիւն մը որ ծանօթ է Հոգատարութիւն անունով։

Օքինագրերի վաղորդայնին, Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ միջեւ գոյացած համաձայնութեան մը այժմ, Դէր. Կուրս, 1920 Փետրվարին, Ֆրանսը Ֆայսալի վերնագիր մը տալով Ֆրանս. զինուորական գրաւման տակ առաւ Սուրիոյ կարեւորագոյն քաղաքները, Դամասկոս, Հոմս, Համա, Բայրութ եւ Հալէպ, իրենց յարակից մասերով եւ նոյն համաձայնագրի արամադրութեամբ Ֆրանսական հոգատարութեան ենթարկեց նաեւ Մեծն Լիբանանը, որ արդէն կերպով մը այդ շնորհը կը վայելէր 1360 էն իվեր։ Ասոնց վրայ աւելցաւ նաեւ Կիլիկիոյ վաղանցիկ հոգատարութիւնը զոր Մեծն Եռիտանիա զիջաւ Ֆրանսայի իրեն վերապահելով Իրաքի Միջագետքի) եւ Պաղեստինի, ընդարձակածաւալ հողամասերը։

Ասորա-Բաբելական եւ Փիւնիկեան աշխարհակալներու արժանաւոր յաջորդները արեւելեան քաղաքակրթութեան ու մշակոյթի օրրանները ուրանալով, Լանացին զանազան օժտել Եւրոպական քաղաքակրթութեան բարիքներով։

Առանց ծանրանալու Կիլիկիոյ գոհար հողամասի պարտեալ թուրքիոյ վերադարձումի պարագային, հոգատար տերութիւններ իսկապէս արժեցուցին իրենց յանձնուած խնամակալի պաշտօնը, Լանալով բարգաւաճել հոգատարեալ երկիրներու մէջ հանրային կրթութիւնը, ճարտարութեան, վաճառականութիւնը, բարեկարգելով մաքսային եւ լեւմուտքը, դիւրացնելով հաղորդակցութեան միջոցները, ցամաքային, ծովային եւ օդային սպասարկութեանց արդիական ձեւ տալով։ Համաուրիա կան գաղափարը որ Սուրիոյ այլազան եւ այլակրօն ժողովուրդները կառավարական մէկ վարչաձեւի կամ ջուաին բուն առումով մէկ ճակատի վրայ տեսնելու ձգտումն էր, քաղաքակրթական նոր ազդակներու շնորհիւ, այսօր չունի իր նախկին թափը։ Ֆրանսական հոգատարութեան իսկապէս հոգատար ներկայացուցիչները, ի մէջ այլոց, այս անհարկի հոգեն ալ փրկեցին Սուրիան, ազգերու իրաւունց սպրդանքին համաձայն, հոգատարեալ Սուրիան վերածելով տեսակ մը Միացեալ Նահանգներու Լիբանանեան, Սուրիական Ալեւիներու, Տրուզներու տեղութեանց եւ Ալեքսանդրէթի ինքնավար Սանճակի կազմութեամբ։

Ներկայիս համասուրիական ազին միայն Սուրիական տերութեան մէջ կը պահէ իր գոյութիւնը որու հեռեւանքով ներկայ Ռ. Գօմիսէր Պր. Ռենոս դադրեցուց Սուրիական Սահմանադիրը, հոգատարութեան պահանջներուն անհամապատասխան համարելով զայն։

Հոգատար կառավարութեան, քաղաքակրթական զանազան մարդերու մէջ, առանձնայ ժամանակամիջոցի մը ընթացքին կատարած, բարենորոգչական պէտքին վրայ գաղափար մը կազմելու համար, բաւական է պզտիկ տեղեկագիր մը ձգել մաքսային եւ լեւմուտքի վրայ։ Մաքսային վիճակագրութիւններ կը հաստատեն թէ անցեալ 1928 տարուայ ընթացքին, 1317 միլիոն ֆրանք արժողութեամբ 543 հազար թօն զանազան աղբանքներ ներածուած են ընդդէմ նախանցեալ տարուայ 1279 միլիոն ֆրանքնոց եւ 438 հազար 600 թօն մուտքի, իսկ 538 միլիոն 700 հազար ֆրանքնոց եւ 77 հազար թօն ելք ընդդէմ նախանցեալ տարուայ 546 միլիոն ֆրանքնոց եւ 114 հազար թօն ելքի։

Նրբերի անտեսական բարգաւաճման համեմատութեամբ աճած են նաեւ հոգատար տերութեան շահերն ու հեղինակութիւնը։ Լիբանանի եւ Սուրիոյ գնա մներուն մէջ Ֆրանսա գրաւելով առաջին տարեծանը կամ փորը, այս տեսակէտով 1927ի գնամներուն վրայ 2 միլիոն 695 հազար Ֆրանքի յաւելում մը եղած է։ Իսկ արտածումի տեսակէտով Ֆրանսա կը գտնուի երկրորդ կարգի վրայ։

Ց. ՊԱԼԵՆ

Հարունակելի

ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ

ԵՒ ՍԽԱԼ ՄԵԹՈՏ ՄԸ

Սուրիահայ կրթական գործը, մեր հանրային կեանքի անլուծելի խնդիրներէն մէն եղաւ տարիներէ ի վեր եւ դժբաղդաբար։

Ամէն տարի երկու անգամ, մէկ մը դպրոցական տարեշրջան եւ մէկ ալ յաջորդ նոր շրջանի նախընթաց մի քանի շաբաթներուն բուռն հետաքրքրութիւն մը կը բռնկի հայ դպրոցով շահագրգռուած շրջանակներու մէջ։ Ընտանեկան յարկերու տակ ու մամուլի էջերուն մէջ զատ տպարէպ կը գրաւնեն ու ձախ նետուած կրքոտ քննադատութիւններ ու յարձակումներ, կը կազմուին պատկան մարմիններ, ծրագիրներ ու կանոնագիրներ եւ տհա հազիւ մի քանի շաբաթ անցած այդ զայդ երանելի թուականներէն ամէն բան մոռացութեան փուռը կը նետուի եւ մեր դժբաղդ կրթական գործը գարձեալ բաղդի հովերուն կը յանձնուի անդէկ ու առանց առաջնորդի։

Մէկ դի դնելով այս տխուր երեւոյթը յառաջացնող ընկերային ներքին գործոն առարկաներու քննութիւնը, այս առթիւ կուզենք վեր առնել միայն սխալ մեթոտը, որու վրայ կուզուի հիմնել մեր կրթութեան մակարդակի բարձրացման աշխատանքը։ Ամեն անգամ որ հայ մանուկներու կրթութեան հարցը հրապարակ կուգայ, անմիջապէս բոլոր նայուածքները կուղղուին դէպի հայ ուսուցչութիւնը... եւ կսկիծ քննադատութեանց եւ խծբծանքի անխիղճ տարափ մը եւ ասիկայ նոյն իսկ անոնց կողմէ որոնք այս ու այն կերպով քով քովի բերուած կազմած են մարմին մը եւ մեր կրթական հաստատութիւններու վերհսկողութեան հոգն առանձներ են։

Ձենք ուզեր ըսել թէ՝ ներկայ հայ ուսուցչական կազմը մեր դպրոցներու բաւարարարը մը կը ներկայացնէ անխոսիր, օտարոյն մաքրարծման համար արգելքուած կերպը այնքան թեթեւ է որ՝ ոչ մէկ փոփոխութիւն կրնայ յառաջ բերել։ Բացի աշակերտական շրջանակներու մէջ ուսուցչութեան հետզհետէ վնասելէ։

Հաւնութիւն, տհա ընդանուած եւ շարունակ յեղյեղուած մեթոտ մը։ Ինչուէնք պահ մը այս հրաշագործ միջոցը։ Այս հարցի մասին թէ՝ մրու կողմէ, ոչ մանկավարժ փրոֆէսէօրներու կողմէ։ Ուրեմն առանձնակ տարիներէ ի վեր դպրոցական սեղաններէ հեռացած բժիշկներու եւ կամ նախկին ուսուցիչներու կողմէ մի քանի կամայական հարցումներով հեռապնդուած նպատակին հասնիլ կարելի՞ է։ Մենք կը ենք ոչ, մանաւանդ որ այդ կերպ քննութիւն մը միմիայն ուսուցչին հմտութեան հետ կրնայ գործ ունենալ։ Պանի որ մարդկութիւնը միշտ շարժման մէջ գտնուելով օրեւէ խղճամիտ ուսուցիչ գարտուար է հեւ ի հեւ հեռաւոր կեանքի բոլոր մարդերուն մէջ մարդկութեան կատարած նուաճումներուն։ Մեզի համար աղգի մը հատարակութեան կրթութեան գործը շատ բարդ խնդիրմէ եւ երբեք կարելի չէ միակ մէկ մրցոյթով բաղձացուած բարձրութեան մը հասցնել։ Ընկիս կը կատուցանէ հատարակութեան մը տնտեսական ու բարոյական յառաջիմութեանց համադրութիւնը։ Մեզի համար կրթութեան գործով հետաքրքրուող օրեւէ լարջ մարդ կամ Մարմին, պէտք է փնտռէ այդ հատարակութեան ապրած կեանքին, հոգեկան կարողութիւններու ու ցեղային ժառանգութիւններու մէջ պէտք եղած տարրերը, եւ լրացնէ անոնց պահանջները։

Իսկ եթէ կուզուի միայն ուսուցչական կազմի զատմամբ իրականացնել կրթական բարեկարգութիւնը լաւագոյն կերպն է ապահովել մասին եւ անտեսական պայմաններ։ Ուսուցչական տարրի բարձրացման միակ գործնական միջոցը կը կայանայ վարժապետանոցի մը հիմնումն եւ կամ գոնէ տարեցի մանկավարժական դասախօսութեանց դասընթացք մը վասնագէս, մանկավարժներու կողմէ, այն տեսակն է որ օրոշ շրջան մը այդ դասընթացքներուն հետեւող եւ յաջողութեամբ քննութիւնէ անցնող ուսուցիչները կրնան պաշտօն ստանձնել հայ վարժարանները մէջ։ Տհա եւ ելքը այս չարաբաստիկ հարցին որ գժբաղդաբար ամէն տարիներէ ի վեր զանազան նկատումներու եւ անձնական ու խմբակցական շարաշահութեանց նշաւակ եղած է։

ՄԵՆՈՒԱՆ

ԿԱՄԻԹՆԵՐ

ՄԵԾԽՍՍԻԿ ԽՈՍՏՈՒՄՆԵՐ

Երբ դեռ դպրոցական պզտիկ ուսանող մ'էի լսած էի թէ նիւթականներ դրութեան մէջ մէկը իր ունեւոր մէկ բարեկամին ներկայանալով խնդրած էր իրեն տասը ոսկիի փոխառութիւն մը ընել մի քանի ամիսէն վճարելի, ունեւորը որ իր ինկած բարեկամին այցելութեան պատուն բազմի բնդունուած եւ երկնի ու երկրի ցիրուցանկ հովերը առած էր, շարմացական քան քանով մը կը պատասխանէ, «կը ցաւիմ որ ասանկ պզտիկ գումարի մը համար մինչեւ հոս եկած ,էք, տեղէս ելնելու եւ համբերու ձանձրոյթը չարժեր։ վաղը առաւօտ եկէք ձեզի տամ տասը ,տասնապատիկը» ու բարեկամը կը հեռանայ բոլորովին զուարթ եւ յիսուն ոսկիի գումարը իր գրպանին մէջ ունենալով հոգեկան կրճատանքով զբաղած։

Որչափ ժամանակ կը ներկայանայ ան եւ երբ յիսուն կարմրուկ ոսկիները գրպանելու բաղդաւորութեամբ գրեթէ գինովցած վիճակ մը ունենալ կը սկսի, կը գտնուի փոխուի, ոտանիներուն ու ոչխարուն չուզեր հատատալ, ունեւորը շարմացած ու բոլորովին անգիտակ իր եկեղեցական խոստումին, կը յայտարարէ թէ իր ուզղութեան մէջ գրամական փոխառութիւն կամ փոխառութիւն գոյութիւն չունէր, յուսահատ բարեկամը հազիւ կը համարձակի անոր յիշեցնել իր երեկուան մեծ խոսքի խոստումը։ «Բարեկամ, կը յարէ ունեւորը, ես բեկուան ֆէյֆօ բեր, քեզի 500 ոսկի տամ»։

Գամութիւնը կենդանի վկայ է որ հայը բազմոցս գտնուած է նման օրինակ մեծ խոսքի խոստումներու առջեւ վերջիւնիս բարեկամէն շատ աւելի նգատատաւոր հանգամանքներու մէջ։ Իր խնդրած փոխառութեան իրապէս արժանացած իր մատուցած ծառայութիւններով։ Շատ հեռու ներք չերթանք ալքի առջեւ բերենք Գալիպոլիոյ գասերազմին (1912) Թուրքիոյ իսկ համալիսարանին գասերազմի մը (1914-18) հանձնական մեծ տերութեանց հայերու մատուցած ծառայութիւնները, թափուած արիւնը ու չատով պիտի համոզուէինք թէ յոգեթանակի դիմով արդիւն, հզօրները մատուցած են ոչ միայն իրենց երեկուան չանգալիք խոստումները այլ նեռուքատ իրենց առաքաքութեամբ յաւերժացուցած մեծամեծ գաշնագիրները։

Լիբանանի Սրեսի. ընդհանուր քնարութեան առթիւ ալ հայը ապանտես եղաւ մեծ դիւնոյն իրագործութեան, փաքրամասնութիւն եղող հայուն ձայնը, հայուն հանրագուէն, ընտրութեանց նախօրեակին, բայաւ մեր նոր ու հարազատ հայրենակիցներու խոսքատուի չանմարանների բերանք, ասոնք խոստացան վրանագրագրներուն փոխարարութեան կատավարական օրոց չուզին ինգատ բարեխօսութիւններ ընել՝ ուրիշներ ձրի կամ ոչ մեծ գինով հոգեր արամագրել։ Չատեր մասնաւոր միջոցաւ հայանպատ գայլաբ մեզ ու հայուն ազգային եւ քաղաքական իրաւունքներուն դալատան ,ենդիրաց նոյ։ Այս անգամ ալ առաւաւ եղաւ արդեօք պիտի յարգուի՞ տրուած մեծ խոսքի խոստումները։

Երանի թէ մեր նոր բարեկամներ ճան հայրենակիցները չկատարէին այն յուսալքիչ գերը զոր խոսքը վերջիվերջ առնուազն նշանաւոր ազիրներ։

ՕՏԵԱՆ ԵՂԲ

ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ

Հայոց եկեղեցական կոչմի՝ Նաւասարդի կամ Ամանորի պաշտական տօնն է որ Վարդավառ կը կոչուէր, որովհետեւ մեր նախահայրերը այդ օր կը զարդարուէին վարդերով եւ վարդի փունջեր կը նուիրէին իրենց աստուածներուն, մասնաւորապէս այդ օր Վահագն աստուածին տօնախմբութիւնը կը կատարէին, պատուելով նաեւ Վահագն եւ Անահիտ աստուածները։ Այս տօնին աղաւնի կը թռցնէին 'ի յիշատակ Նոյեան աւետաբեր աղաւնիին եւ իրարու վրայ ջուր կը սրսկէին 'ի յիշատակ ջրհեղեղին։

Հին հայոց Ամանոր կը զուգադիպէր այժմեան Օգոստոս ամսուան եւ այդ օրն է որ մեծ հանդիսութեամբ կը տօնէին մեր նախնիք, Բագաւանի (Ալաշկերտ) մէջ, Եփրատի եզերքը։

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ՝ այս հեթանոսական տօնը փոխանակեց Այլակերպութեան տօնին հետ որ կը պահէ իր մէջ տակաւին՝ վարդավառ անունը եւ սովորոյթները։

Անցեալ Կիրակի տօնուեցաւ այս պաշտական տօնը։ Կաթ. Փոխանորդ Գեր. Եղիշէ Եպիսկոպոս մատոյց Սուրբ պատարագը Ս. Խաչ Եկեղեցին մէջ եւ քարոզեց։

Այլակերպութեան նշանակալի տեսարանին առջեւ զարհուրող, եւ անմիջապէս իրականը նոզեկանենք վերադարձ մարդկային հողեղէնութիւնը՝ սաստ փայլուն կերպով նկարագրուած կը գտնենք Առաքեալի առաջարկին մէջ, եւ կ'ուզենք ասոր նմանութիւններ փնտռել մեր ալ հողեղէնութիւններուն մէջ։

Որբազան Առաքեալը առաջարկեց Յիսուսի, կառուցանք երեք տաղաւար՝ մին քեզ, մին Մովսէսի եւ մին Եղիայի։

Յիսուս ամենագէտ ըլլալով, գիտէր որ առաքեալը որ իր անուանած այդ առաջարկը երեք Սատանայ մը չէր այլ Սատանայէն թելադրուած էր եւ իր «Սատանայական» բացագանչութիւնը կ'ուզէր Գեթսեմանիի մէջ գործել Սատանային եւ ոչ թէ Աստուծոյն։

Նոյնն է մեր օրերուն ալ մեր շուրջը ապրող բնակող սատանաներու թելադրութիւններ, համաշխարհային տաղաւարներ կառուցանել առաջարկող, եւ ոչ թէ մեր բնակութիւնը առաջարկէ անմիջապէս իրականութեան այլակերպութեան տեսնել։ Ու այս իրականութեան մէջ, թէև ոչ սասուր կայ եւ ոչ կառուցանող տաղաւարական ծրագիր։ Ասոր համար ամբողջական առնել առաքինութեան այլակերպութիւն մը եղած է մեր մէջ ներսաշխարհական տաղաւարականութիւններ, առաքեալին մինչեւ վարդապետ, առանձնական մինչեւ վարժապետ լաւ ուսումնասիրած եւ «Կրակոյն» տալու դիւրակեցութեան նկարագրական նկարագիրն ...

Նորէն է՞ր գիտակ խօսիլ, նաւաբարձէ՞ք զայս ձեր 'ի բարձունս երկինք, ծիրերէն ու սփածանելու...

Տեսէք, այլակերպութիւնը փարիսեցիին որ արհեստ բռած է տաղաւարաշինութիւնը, եւ ամէն օր նոր տաղաւար մը կը կառուցանէ պատեան ճարտարութեամբ, նոն երեւցող Մովսէսներուն եւ այցելող Եղիաներուն, իսկ մեծագոյն տաղաւարը արդէն կառուցած է այդ ճառագայթութեան Մեծաւորի գլխուն՝ որուն ոչ եւ է խօսք յերկնաւոր ազդել տաղաւարի ներքին նաւթուհեներ չուզենալով, կա՞յ եւ կարելի է՞ որ գտնուի անաչառ եւ արդարադատ բերան մը՝ որ 'ի վերայ բլրայ գոչելու՝ կերպարանքով եւ կեանքով երանեցնել այդ մարդուն հանճարեղ, նման Յիսուսի զայրանալով եւ բսելով «Երթ յետս իմ Սատանայ»

Հոն կառուցուած կեղծաւորութեան հովանուն տաղաւարները կը ծաղրեն անոնք իրենց ուսանողութեան մէջ ներբեռնուած մեծերը որոնք կար ծեն կրգնասան եւ նլու երազողներ կը դառնան այդ առեղծուածային կամ դիւրաշին տաղաւարներուն ներքեւ պատսպարուելով։ Նոյն եւ նման է որ. նանք մեր կարգ մը հաստատութիւններու ներքեւ, մեծ ու փոքր, տեսակաւոր տաղաւարներ, ակնախտիր կերպով կանգնուած են, ո՞վ պիտի արգիլէ այս հանոյքեր տաղաւարները, փոխանակ յարգելու զը յարգողներ սաս կան այն ձեռքերը որոնք զերծեն կաշառքներ նաեւ տաղաւարի մը ներքեւ ապաւինեցի չեսնենք այդ սրբութիւնները որոնք կը զարմացնեն տաղաւարի պաստառնին դ...ու

Այլակերպութիւն պէտք է մեր բար քերուն, եւ հիմնական այլակերպութիւն, Յիսուսի այդ օր եղած նման դեմքի շուշանեայ սպիտակութիւնով, անթէ եւ անարատ մաքրութիւն պէտք է նոյնպէս այլակերպելու համար, Գը ձուն նաշուներով, խմարկան նախամբրութիւնով, իրարու տաղաւարներ օրհնելով, կարելի չէ որ մեր ազգային գործերը դէպի լաւ այլակերպին եւ յեսոյ տօներով, ձեռնելով "երեք կատարած չեն ըլլար մեր պարտականութիւնը, դէպի գրօն, դէպի ի հասուած երէ չնարսպենք խաբեբաներու կանգնած տաղաւարները, եւ սասանամ չը լօ զերծենք նոյն իսկ մեզի օրհնեալ եղողները երէ յանցանքին կեղծաւորութեան տաղաւարներ օրհնել մեր գլխուն իրեւք ալ մեր բ.-ով կամ մեր ծնուղաց հայնվանալու եւ նոցեր մը պատանդելու համար, բերքն մեր սրբերուն, բերն նոր անունդին, եւ իրօն բաղդակից/ս հայ ժողովուրդին։

ԳԷՅՐՈՒԹ ՇՂԹԱՅԱԿԻՐ

ՍԶԳ. ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ԱՄԱՒԵՐՋԻ

ՎԿԱՅԱԲԱՇԽՄԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Յուլիս 30 ին Կիրակի կէս օրէ առաջ Սիմէոն Փաշէի սրահին մէջ եղաւ բազմութեամբ մը ներկայութեան հաւաքուեցաւ Ազգ. վարժարանի Ման կապարտէզի հանդէսը։

Բեմը զեղազարդուած էր մանկապարտէզի շրջանաւարտ աշակերտներու եւ աշակերտուհիներու կողմէ մի-ամեայ ալբոմներով եւ ձեռագործներով։

Շրջանաւարտից ձեռագործներ պատրաստող տիկիններ որոնք աշխատած թերթերէն բարձր տարածքին զետեղի վար կախուած ըլլալով, ամբողջ բեմի պատերը ծածկուած էր։

Աւելի ալ կը զարդարէր բեմը մէջ տեղը դրուած հասակին գրքերը որը շատերուն ուշադրութիւնը գրաւեց։

Մանկապարտէզի բաժինը այս տարի ունեցաւ 61 երկսեռ շրջանաւարտներ, որոնք շատ յաջող կերպով կատարեցին երեւակայական եւ հայկական պարեր, մարզանքներ, արտասանութիւններ, երգեցողութիւններ եւ արագ մտածութիւններ։ Աղջիկներու եւ երգեցողութիւններու մեծ մասը սանուած էին, Ներկայ Հայաստանի մէջ մանուկներու համար պատրաստուած գրքերէն, որոնք Մանկապարտէզի վարիչ Տիկին Սաթենիկ Տասնապետեանի կողմէ [illegible] պատրաստուելով աշակերտներուն յանձնուած էին։

Հանդէսի ամբողջ տեւողութեան երգերու մարզանքներու պարերու ազդեցութիւն կատար մեծութեան վարժարաններու երաժիշտ, Պ. Յակոբ Նալպանդեան անձնուէրաբար ջութակին նուագակցութեամբ կը նուագէր Օր. Ազնիւ Մանուկեան։

Յայտագրի պատշաճութիւնը լը րանալէ յետոյ Ազգային վարժարաններու Տեսչէն Տէր Խորէն Գաբիկեան իւր բանախօսութիւնով մը Փրոպէլի դրութեան ծագումը եւ օգտակարութիւնները պարզելէ վերջ վկայականներու բաշխումը կատարեց։

Վերջէ յետոյ տեղւոյս Առաջ. Գերապատիւ Տէր Արտաւազդ Ծ. Վարդապետ Սիւրմէեանի կողմէ օրհնեց եւ սեղանի վերջնական խօսքերով յետսաթող կութիւններով հանդէսը փակուեցաւ եւ ժողովուրդը մեկնեցաւ գոհ տպաւորութեամբ մը։

Նոյն հանդէսին մէջ Առաջ. Հոգեւոր Ներկայութիւնը շատ մեծ քաջալերութիւն մը եղաւ, փոքրիկներու թէ հայրերու եւ օտար տեղւոյս հէջ գանուած օտարներ վարժարաններու ալ հովանաւորութիւնը ստացաւ։

Հալէպ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՆԴԷՍ

ՃԻՊԷԵԼԻ ԱԶԳ. ԵՐԿՍ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Յուլիս 30 ին Կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին գպրոցի սրահին մէջ նախագահութեամբ տեղւոյս հովիւ Արժ. Տէր Եղիշէ քհնյ. Տօղրամաճեանի տեղի ունեցաւ ամավերջի հանդէսը Ս. Ստեփանոս եկեղեցւոյ Ազգ. երկսեռ վարժարանին։ Ներկայ էր խուռն երկսեռ բազմութիւն մը, որ հետաքրքրութեամբ ժամ կ'անէր փոքրիկ մանուկներու ձգտողական եւ կը հրաւէր։ Եղան արտասանութիւններ եւ երգեր աշակերտաց կողմէ մէջ։

Օրուան բանախօսն էր տեղւոյս Դանիական «Թօյնօգ Բոյնօ» որբանոցի ուսուցիչներէն եւ Թաղ. Խորհուրդի անդամ Պրն. Օննիկ Քէլէշեան, որ իր չինչ ու ազդու բացատրութիւններով նկարագրութիւնն ըրաւ օրուան հանդէսին ջեռանգեալին ու իրականաւորելով պատիկները յորդորելով որ օրին իրենց դպրոցը ուսուցիչները ու յարգն գիտնան իրենց ներկայ առաջնորդն, ծնողները նաեւ գպրոցի նոյն դրութեան ու պիտանիք բաժին վրայ յայտնելով ժամանակ որ պաշտօնէութեան 4—5 ամիս է սկսուած չէ իր անաւթեակից նոյն ու պէտքական վայր կենսներ անցնելով։ Հակառակ ասոր իր պարագը լիովին կատարած է եւ ընդհանուրներու տեղի չի տալով թէ բացած չէ իր պարտականութենէն, այն անսարքերութիւնը ու անհոգութիւնը վերացնելով պատկան Վարիչ Մարմինն։

Հանդէսը փակուեցաւ Տէր Հօր պահպանիչով ժողովուրդը գոհ է ու բոլոր տպաւորութեամբ մեկնեցաւ տան դիտմամբ։

ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԷՇՐԷՖԻՅԷ

ԹԱՂԱՄԱՍԻ

ԵՓՐԵՄԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Ամսոյս 7ին, Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին տեղի ունեցաւ Էշրէֆիէի Եփրեմեան վարժարանի տարեկան հանդէսը նախագահութեամբ Կաթ. Փոխ. Տ. Եղիշէ Եպ. Կարոյեանի։

Պրն. Յ. Նուպարեան որ առանձնած էր հանդէսի զեկավարութիւնը իր բաց ման խօսքով յայտնեց թէ վարժարանը այսօր մանկապարտէզ է. նախակրթարանական բաժիններ, հետեւաբար հանդէսը կը բովանդակէ մանկական երգեր, արտասանութիւններ, եւ մարզանքներ։

Հանդէսը սկսաւ «Տէր Կեցոյ» զոր ինչպէս նաեւ ուրիշ ներգործական կտորներ ջութակի եւ դաշնակի վրայ նուագեցին Պրն. Է. Օր. Թորոս ու Նուպար Թաւզեան։

Յայտագրի մէջ նշանակուած որ տասանութիւններ, երգեր, մարզանքներ, օրհնաբար, հայկական պարեր եւ պատրաստակ տրամախօսութիւն մը լաւ պատրաստութիւն մը թաղեցին նոր ջանցերու վրայ որոնք լեցուած էին Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ է գուր ըլ տեղի ունեցաւ պատեհառ։ Ազգ. իշխանութեանց հոգածութեան նուաղ առարկայ այս վարժարանը ու բախ ենք յայտարարելու յաջող չրջան մը բոլորած է չնորհիւ ուսուցչական մարմնի անխոնջ ջանքերուն եւ Պատ. Թաղական եւ հոգաբարձու մարմիննե րու նուիրումին։ Պարիկներ Կարապետ Սոլաթեան եւ Մ. Գոճայեան, հակ սակ իրենց յոյժ մանկական տարիքին, շատ յաջող արտասանութիւններ ըրին բանախօսի մը իրական թոնով ու չար ժումներով։

Մանկապարտէզը կունենայ 19 շրջանաւարտներ որոնց վկայականներ բու բաշխումը կը կազմէր հանդէսի մաս։

Հոգաբարձութեան Ատենապետ Պ. Եղիա Մըգրճեան կարգաց վարժարանի եւ եկեղեցւոյ ժամանակ հաշուետուութիւնը որով հաստատուեցաւ 94 Ս. ոսկի բաց մը։

Նախագահ Սրբազանը իր փակման խօսքով ծնողներու երախտագիտութեան վրայ, ներկայ բաղդի ... [illegible]

ԿԵԱՆՔԸ ՀՈՄՍԻ ՄԷՋ

(Սեփ. թղթակցութիւն)

Ինչպէս Սուրիոյ այլ վայրեր, Հոմսի քաղաքական կացութիւնը եւս շատ խաղաղ ու հանդարտ է, ամէն ոք իր անփոփոխ գործերուն նուիրուած է որոնք թէեւ քիչ մը քրիստ ենթարկուած են։ Այժմ չկան այն զինւորական այժերը Միւինտոր է, որոնք մէկ երկու տարի առաջ քաղաքը լեցուցած էին եւ իւրաքանչիւր քայլափոխին կը հանդիպէիր անոնց թաղմութիւններուն։ Մայիս 15ին Բարձր Գործակալութեան Ապահովութեան պաշտօնեայ Մ. Լաշէյուցէ քաղաքս այցելութիւնը և այս առթիւ իր բրած բարեկարգական մէկ պաշտօնական յայտարարութիւնը վերջ տուաւ երեք ամիս տեւած այն արգիլումին որով ոչ ոք կրնար մթնալէ յետոյ դուրս ելլել իր տունէն, երբ այս բարի լուրը հաղորդուեցաւ ժողովուրդին քաղաքին բովանդակ բնակչութիւնը պետութեան եւ ուրախութեան ու ընտանեկան արտայայտութիւնները օրեր տեւեցին։ Քաղաքին մէջ հետզհետէ նոր և եւրոպական ձեւով շէնքեր կը շինուին եւ Հարաւարտրաչեանց գործառնալու վրայ է։ Քաղաքին մասին անցնող Որոնդես գետը, կրնայ ամբողջ քաղաքին առատ ջուր հայթայթել իսկ փողոցներու մէջ ու նոյնիսկ տուներուն մէջ հօսիլ հաճախակի ծախքով մը կարելիէ վերջ տալ տիկնոջ ջուր կրելու հնազանդ ստիպողութեան եւ քաղաքը օժտել մաքուր ջուրով։

Գալով Ազգ. կեանքին, ան միայն Թարթակուն է նախ անով որ հոս գոյութիւն չունին ոչ կուսակցական յարաբերական արտաքին խնդիրներ, իւրաքանչիւր անհատ կարծէ փարած իր գործին եւ բարուն համեստ գալուն թէն պէտք է բսել որ համեմատաբար շատ աւելի համերաշխութիւն կը տիրէ հոս քան այլ վայրեր։ Ազգ. իշխանութիւնը ի մա—Պատ. Թաղ Խորհուրդը նախագահութեամբ Արժ. Տ. Գրիգոր Քահանայ Հօր, կը վարէ ազգային գործերը։ Ընորհիւ Հ. Բ. Ը. Միութեան, Ամերիկեան Անթառօլիաներու Ընկերութեան կառավարութեան եւ բարեսէր ազգայիններու նիւթական բարեկարգ օժանդակութեան տեղւոյս հայ գաղութը տէր է եկեղեցիի մը եւ վարժարանի մը զոյգ բաժիններով (մանկապարտէզ եւ նախակրթարան)։ Յուլիս 18 19ին մանկապարտէզի, իսկ 20–26ին նախակրթարանի քննութիւնները տեղի ունեցան և Յուլիս 30ին Կիրակի կէսօրէ վերջ տեղի պիտի ունենայ վարժարանի ամավերջի հանդէսը։

ՀՈՄՍ ԹՂԹԱԿԻՑ

Նաւու նկատելով պատկան մարմիններր, այս հանգամանքութիւն մը կատարուեցաւ պետու նախանձանդրկ եղաւ Նախագահ Սրբազանը իր կողմէն նաեւ իրելով երեք հարիւր Սուրիական դրշ. հանգամանքութենէն գոյացաւ 40 Սուրիոսկի։

Ուրախ ենք այս առթիւ յայտնելով թէ Հոգաբարձութիւն եւ Թաղական Խորհուրդ սիրով փարած են իրենց պարտականութեան և կարելին պիտի ընեն որ առաջ կարենալ զինելու համար եկեղեցւոյ գետինը։ Առայս գի մասնիկ կատարուած են Արտասանի ծանօթ ազգայինք։

Ուրախ ենք որ անդամները Լիբանանի մէջ լոյս տեսած Թագեցի ատարազրութեամբ Թգթակցութիւն մը պատմառ եղած է մէջուտ տալու Թագեցի պաշտօնական ազգայիններու բաշխոսթեամբ է ազգասիրական զգացումներուն, տարակոյս չունինք որ Թագեցին իր յաջորդ տեղեկութիւններով նպաստաւոր կերպով պիտի արտայայտեն Տ. Այտէն քահ. Երէցեանի պէտ նուիրեալ եկեղեցականի գործակցութիւնը վայլելով Պատ. Ազգ. Խորհուրդ ներու աջակցութեան գործունէութեան մասին։

ՊՐ. Խ. ՔԱՐՏԱՇ

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

«Սփիւռք» հայաքերթի յարգելի խմբագիր Պր. Քարտաշ Պէյրութ ժամանած ըլլալով, ամսոյս 6ին այցելած է օրպաթանս։ Վարչութիւնս կը լայէ իր շնորհակալութիւնները։

ՔՍԱՊԷՆ ՄԷՋ ԿԸ ԶԱՍՆԻ ՔՍՏՄՆԵԼԻ ԼՈՒՐԵՐ

Քանի մը օրեր առաջ, Քէսապի մօտ գտնուող Ձիւնարձկի գիւղէն Պ. Մովսէս Օհանեանի 7 տարեկան աղջիկը գիւղին մօտ գտնուած ըլլալով կողերուն վրայ կարածէր իրենց ոչխարները, նոյն գիւղացի 10 տարեկան գաշնակցական փէտայի մը կը յարձակի աղջկան վրայ, անոր լաց ու կոծ եւ պոռչալու թը աղաղակներուն կը բնութիւն չտալով խժդժօրէն անմեղ աղջիկը կը բռնաբարէ եւ գոյն նուաղած արեան լուալ վիճակով կը թողու եւ կը հեռանայ։

Աղջիկը խմիճողով կը փոխադրեն անոր ծնողները, որոնց կը փախադրեն տուն եւ անմիջապէս կառավարութեան լուր տալով կը ձերբակալեն յիշեալ Թ.Թ.Բ.Ի. հերոս ոճրագործը եւ կը տանին գլուխ բանտ։

Այս քստմնելի ոճիրը երբ Թուրքերու կողմէ կատարուած ըլլար, դաշնակցական մամուլը պիտի գիրգանձեր ողբերգութեան շատ սրբոց է որ, մէկ առաջ իսկ շպիտի գրէ այս կարգի յանցագործներ, պատժել յանձնարարելու։ Չենք գիտեր թէ ինչ հրեշ մը մէջ կարգինք։

Քառասունքեցի Պ. Նշեկիկ Գալէմքերեանը զնուշներ կատարելու համար Քէսապ կերթայ, յիշեալը հօրը գիւղը կը հասնի դաշնակցական չեթաներ յարձակելով վայրագօրէն կը ծեծեն եւ «Թէօպէ» ընել կուտան որպէսզի անգամ մըն ալ հօրաքրոջը Քէսապ երթալ խնդրել եւ իր ընկերները։

ՀԱԼԷՊ ՃԱՄԲՈՐԴ

Ինքզինքը Խաբուզով կայրէ

Թարգմանիչի պաշտօնեան Գոմիսէրը անիգազարար կանչուած ըլլալով Կիրակի երեկոյին 30 Յուլիս, Մանիսա Ուշալմէս Պարզութ անուն անհնազ մը բնակարանը, կը տեսնէ որ կը վառէին անոր քուրեզով թրջուած հագուստները, հասած էր նաեւ Թողոպեատարանի բժիշկը ու կը ջանար դարմանել հոգեվար վիճակ ունեցող ինքնասպանը որ կրցաւ հազիւ յայտնել թէ ինքնասպան պիտի ըլլար տառապելու համար իր ամուսնոյն բռնութիւններէն։

Գիւանդանոց փոխադրուելու տեղն մեռած է այս դժբախտ ինքնասպանը։

Անծանօթներ կը ձերբակալուին

Նաւահանգիստի ոստիկանութիւնը յաջողած է ձերբակալել 15 օտարականներ որոնք անանց անցագրի Պէյրութ եկած էին ու գործ կը փնտռէին։ Ռազմը Գործադիրութիւնը արտաքսման ու բոլշեւիկեան Կոմիտեին մը հանած է անոնց համար։

Երկրագործական Նախարարի Գործունէութիւն

Երկրագործական նախարարը որոշած է ջնջել բոլորովին Լիբանանի մէջ գտնուած ամինանի ամպերը համաձայն իրօրու երդող օրէնքի։ Իւրաքանչիւր գաւառի համար մասնաւոր յանձնախումբեր պիտի նշանակուին։

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԱՆՔՆ ՈՒ ԳՈՐԾԸ

1.—Հանրօգուտ կարծանագրեր թէ Նոր. Վարչ. Ժողովի նոր քեն, Բարիզի մէջ, վերջնականապէս կազմուած է կազմութիւնը Հ. Բ. Ը. Միութեան Տիկնանց Ցանձնախումբին, մասնակցութեամբ Բարիզաբնակ ծանօթ Տիկիններու, որոնք մէջ բրիտանացի, ռուսական եւ պարսկական ստացուածներու սեփականատէր ձեռք ձեռքի տալով կը պարգեն ցանկալի ճանաչողութեան եւ ազգանուէր գործունէութեան մը ցեղեցիկ երեւոյթը։

Տիկնանց Ցանձնախումբի Դիւանը կազմուած է հետեւեալ կերպով. Տիկին Նոյեմի Գափամանեան Պատուոյ նախագահուհի, Տիկնայք Գ. Ղուկասեան Ա. Ատենապետուհի, Ղ. Նուպարեան Բ. Ատենապետուհի, Լ. Կիւմիւշկերեան Ատենադպրուհի, Մ. Փէքմեզեան Գանձապետուհի։

Բարիզի նորակազմ Տիկնանց Ցանձնախումբը ոգեւորուած է լաւագոյն տրամադրութիւններով օգտակար ճանդիսանալու Բարեգործականի ազգօգուտ ձեռնարկութեանց, եւ որոշած է խմբովին ներկայ գտնուիլ յառաջիկայ դասախօսութեան, անոր բերելով իր բաժինը եւ ձեռնոն ալ զայս ճանչնալ եւ բարեկամներու կազմակերպել։

2.— Հ. Բ. Ը. Միութեան նիւթական օժանդակութիւններուն Նիկոսիա, Մելգոնեան Կրթ. Հաստատութեան Արհեստանոցներուն մէջ Մայիսին բովեր ստացանորմած երկաթեայ պատրաստուած են։ Կես օրերեն վերջ է. դաստարանին 18 աշակերտներ կը հետեւին ելեկտրա-մեքենական բաժնին, կանազործութեան կամ առեւտրական դասընթացքին։ Փոքր կազմութիւն մը եւս հիմնուած է. Իսկ աղջկանց Զ. դասարանին համար ալ կազմակերպուած է կարի աշխատանոց մը, ուր աշակերտուհիներ իրենց ձեռքով կարած են իրենց ամառնային զգեստները։

3.= Միութեանս Փոխ - Նախագահներէն Տ. Տիգրան Թէլկէեան համբ մեկնեցաւ, որ, ինչպէս յայտնի է, մեծ օժանդակութիւն ցոյց տուաւ Կեսարիոյ որբերու խնամատարութեան գործին մէջ, ծնորհակալութեամբ ստացած ենք յանձնառութիւնը Տ. Արմենակ Համբար ձունեանի ,,ճրից որբի պատսպարութեան համար տարեկան նուէրը անցյ. աշխի [րեմց տարուան համար] ինչպէս նաեւ 9840 ֆրանքի գումար մը, զոր Եգիպտոսի Հայրենակցական Միութիւնը տրամադրած է, յօգուտ Կիլիկիոյ որբերու սարքած երեկոյթին հասոյթը բլլալով։

ԴԻՒԱՆ ԸՆԴՀ.
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

Բարիզ

Ֆրանսիէն պայօթի մի յամառութիւն դանիչին մէջ

Բարիզ 25 Յունիս— Պր. Ֆրանքլէն Պույոն մեծ յաղթանակ մը պահպանեց պաշտպանելով կառավարութենէն որ Օդաստոսին վճարելի պարտքի պայմանաժամին դէմ։ 31ի փոխարքուներուն համար վերստին բանակցութիւններ կատարելէ Միացեալ Նահանգներու հետ եւ բողոքեց որ խորհրդարանը բաւականաչափ մինչօգ պիտի չունենար 62 տարիներու համար Ֆրանսան կապող խնդրի շուրջ վիճաբանելու։

Խորհրդարանը, բացի ծայրայեղ ձախէն, համամիտ գտնուեցաւ Սընէ Ռուայի ելոափոխանէն, Պր. Պուանգարէ խոստացաւ նոր դիմում մը կատարել յիշեցնելով թէ ցարդ կատարուած բոլոր դիմումները մերժուած էին։ Այլ փոփոխութիւն վերլուծել, ապրեկացնելով մեր Վաշինկթընի ներկայացուցիչին թէ կը գտնուի համաձայն խորհրդարանի մը առջեւ, ուր այս բանակցութեան մէջ ձախողինք անբաւարար պիտի ըլլայ, ինչպէս կը կարծէ Պ. Ֆրանքլէն Պույոն, ինչ ըսել աշխարհի արդարութեան «ըստ Պր. Պուանգարէ որուն Պր. Ֆրանքլէն Պույոն պատասխանեց։ Բոլոր Ֆրանսան ձեր ետեւն է եւ Ֆրանսա իր ներկայացուցիչներով երաշխիք ունի, առանց զոհողութիւն ընելու անկախութեան, մերժելու 62 տարուան յանձնառութիւն մը։

Գիշերային նիստի մէջ ազգին ելեւմտական յանձնախումբի կողմէ, ընդունուեցաւ ձեռնամբարձ քուէով եւ մեծամասնութեամբ։

Տպագրական նոր մեքենայ մը

Հնարուած է գրաշարական նոր մեքենայ մը որ, առանց գրաշարի կը գրէ բառական է որ մէկը կարդայ մեքենային բնագրին առջեւ, հրատարակելիք ն՛ եւ է գրութիւն։

ՊՐ. ԲՈՆՍՈՒԻ ՄԵԿՆՈՒՄԸ

Ամսոյս 4ին «Մարիէթ Փաշա» շոգենաւով Ֆրանսա մեկնեցաւ Ռ. Գոմիւսէր Պր. Բոնսօ, նաւահանգիստի մէջ ողջերթի եկած էին հոգատար եւ անդամք կառավարութեանց քաղաքային եւ զինուորական իշխանութիւնները։ Նախագահ Պր. Շարլ Տէպպաս, Վարչապետ Պ. Պըշարա էլ Խուրի. Արդարութեան Նախարար Նէծիպ պէյ Ապուսուան, Ելեւմտական Նախարար Հիւսէյին պէյ Ահտապ եւ Խորհրդարանի Նախագահ Շէյխ Սամաս Ալիս։

Սուրիոյ կառավարութեան կողմէ ներկայ էին Շէյխ Թաճէտին, Սուրիոյ կառավարութեան Նախագահը, Թէվֆիգ պէյ Համի, Հանրային աշխատանքի Նախարար, Ճէմիլ պէյ Ուլշի, Ելեւմտական Նախարար, Մոհամէտ Քիւրտալի Հանրային կրթութեան Նախարար Վասըֆ պէյ էլ Մալայէր Ընդհ. Ապահովութեան եւ ոստիկանութեան տնօրէն։

Ռ. Գոմիւսէրութեան բոլոր վերին պաշտօնեաները ներկայ էին։

Երեւելի զօրամասերու վերին հրամանատար Ժէն. Բիյօ Տիւքլօս, ծովակալ Լօրան, իրենց սպայակոյտով։

Ներկայ էին նաեւ հիւպատոսական մարմինը, Պէյրութի Միւֆթին, Գաղթական եւ համայնքի ներկայացուցիչները։

Ֆրանս. զինուորական ջոկատ մը զինուորական յարգանքներ մատոյց Ռ. Գոմիւսէրին, զինուորներու զալուստը ողջունեցաւ Մարսէյլէզով։ Երբ Ռ. Գոմիւսէրը հրաժեշտ առնելով ծովը իջաւ, նաւահանգիստ մէջ խարսխած «Պոդոյ» նաւը կողմէ ողջունեցաւ թնդանօթի հարուածներով։

Մարիէթ Փաշա ժամը 11ին հրաժեշտ տուաւ Պէյրութի։

ՄԻ ՔԱՇԱԼԵՐԷՔ
ՋՐԻ ԹԵՐԹ
ԿԱՐԴԱՑՈՂՆԵՐԸ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԵՐՈՒԵԱԼ ԾՈՎՈՒ ԱՂԵՐՈՒ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

Ֆրանսական կառավարութիւնը Անգլիական կառավարութենէն խնդրած է Լահէյի Արդարութեան Միջազգային Դատարանին յանձնել Մեռեալ Ծովու հանքային աղերու շահագործման գործը։

ԼՕՐԷՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԸ ԵՒ ՖՐԱՆՍ ՀՈԳԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Միբրոնաի Երեսփոխան Պրն. Լօրէն բարոյական եւ քաղաքական զինուորութեանց կեդրոնին մէջ գովեստով խօսեցաւ Ֆրանս. Հոգատարութեան անհատական մարզի մասին եւ մաղթեց որ նոյն յառաջդիմութիւնը կատարուի նաեւ քաղաքական մարզին մէջ։

Իտալօ—Եուկօսլավ միջադէպ

Գիւբսօլա կղզիի մէջ Եուկօսլաւ մաքսային իշխանութիւնները ձերբակալած են Իտալական նաւ մը լրտեսութեան ամբաստանութեամբ հաստատուած ըլլալով որ թղթատար աղաւնիներ գտնուած են նաւին մէջ։

Հոլանտայի Դանլիճի հրաժարում մը

Լահէյէն կը տեղեկագրուի թէ առանց սպասելու նոր Դահլիճի ընտրութեանց, կառավարութիւնը հրաժարած է։ Թագուհին հրաժարականը ընդունած է։

Փորթուգալի Դանլիճի հրաժարումը

Լիզպոնայէն կը տեղեկագրուի թէ Փորթուկէզ կառավարութիւնը իր հրաժարականը ներկայացուցած է, Հանրապետութեան նախագահին Դահլիճի մէջ տիրող անհամաձայնութեան պատճառաւ։

Կռիւ Սիոնիսթներու միջեւ

Հրէական Սիոնիսթ Ընկերութիւնը սկսած է Հրէական Գործակալութիւն մը կազմել Եգիպտոսի Դաշնակցութեան եւ Պաղեստինի Հոգատար կառավարութեան հետ յարաբերելու համար։ Աշխարհի բոլոր Սիոնիսթներու կոչ եղած է ղրկելու իրենց ներկայացուցիչները։ Յուլիս 3 ին Թէլ—Ավիվի մէջ գումարուեցաւ Եգիպտոսի ժողովը։ Կատարուեցան վիճաբանութիւններ վերականգնեալ Սիոնիսթներու պետ եւ ծանօթ հրապարակագիր Վլատիմիր Ժապօ Թենսքի պահանջեց ընդհանուր քուէարկութիւն, իր համախոհները ներս մտան եւ սկսաւ կատաղի կռիւ Սոսիալիստներու միջամտեց ու ցրուեց ժողովարդը։ Յաջորդ օր գումարուած երկրորդ ժողովն ալ նոյն բաղդին արժանացաւ։

Ֆրանս զաղութային խաղախականութիւն

Յունիս 8ին Խորհրդարանը շարունակեց գաղթային քաղաքականութեան վիճաբանութիւնները։ Լսուեցաւ Պրն. Սըռօ եւ յայտնեց թէ Կուատալուբի յատկացուած 100 միլիոնը նպատակին ծառայած է։

Պաշտօնական օրաթերթը մը կը բերէ Դահլիճը Խորհրդարանէն Հնդկաչինի մաքսային գործերու շուրջ։

ՄԱՆՇԻ ՓԱՊՈՒՂԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոնէն կը տեղեկագրուի թէ Պրն. Թոմաս համայնքներու ժողովին մէջ յայտարարեց որ Մանշի փապուղիի շինութեան նախագահութական աշխատանքները պիտի վերջանան ներկայ տարուայ վերջը։

Տեւողութեան մրցանիշ

Սիթրօֆ Գուլէվըլէնօ օդանաւը շահեցաւ տեւողութեան մրցանիշը անիկա թռաւ 163 ժամ առանց դադարի։

ՍԱՐԳԻՍ ՏԽՐՈՒՆԻ
ԿԱՄ
ԵՂԲԱՅՐԱՍՊԱՆ
ԳՆԴԱԿԸ
ՍԱՐԳԻՍ ԱՔՍՈՐԱԿԱՆ

Գ.

Գրեց՝ Ե. ՊԱԼԵԱՆ

(33)

Իբրեւ Աւագ ուսուցիչ, վարժարանի Տնօրէնութենէն լիազօրուած ըլլալով իր պաշտօնակիցներուն աշխատանքները, անգամ մը հարկադրուեցաւ անոնցմէ մէքանիին իրենց կոչումին անհամապատասխան պարտազանցութիւնը յանձնել Տեսչութեան նկատուման, սակայն երբ տեսաւ որ անոնք օրինական պատիժ մը պիտի ենթարկուէին, ստիպուեցաւ միջամտել եւ նպաստ անոնց և յաջողեցաւ չեղեալ համարել տալ կատարուած կարգադրութիւնը։

Իր այս վեհանձնութիւնը պատճառ եղաւ որ նոյն իսկ խնդրոյ առարկայ պաշտօնակիցներ անկեղծօրէն կարեկցէին իրեն հետ։

ՍԱՐԳԻՍԻ ԵՂԲՐԱԿԱՆ ՎԱԽՃԱՆԸ

Դպրոցական տարեշրջանի առաջին եռամսեան լրացած էր, կը մտածէր Ս. Սարգիսի տունը իսկ հասած էր իր աքսորէ ազատագրութեան առաջին տարելիցը։

Սարգիս շատ զուարթ էր այն օրերը. կը փափաքէր մտածելու ամառուան տօնախմբութիւնը միացած տօնել իր ազատութեան տարելիցին հետ որ քիչ քարձր ու նշանակալից կը քսէր իրեն։

1929 Տարւոյ Յունվար 17 ին Եչ. օր, երեկոյին, դպրոցական արձակուրդէն վերջ, ուրախ տրամադրութեամբ կառաջարկէ վարժարանի Տեսուչ Պ. Գառնիկ Դաւիթեանի, երթալ իրենց բնակարանը եւ փոքրիկ ուրախութիւն մը ընել ի յիշատակ իր աքսորէ վերադարձին։

Քէմբի չաքարագործներէն Լեւոն Նիկօլեան էր բաւականաչափ չաքարեղէն գնելէ վերջ, կուղղուէին դէպի Թրամվայի կայարանը, որ Կուրօ փողոցի ուղղութեամբ կառաջնորդէ դէպի պուրճի ընդարձակ հրապարակը, ուրկէ երկու պաշտօնակիցներ կը դիմեն դէպի Հարաւ երկարող զառիվեր փողոց մը Սուրիա փողոց անունով ծանօթ, ուր ալ եղբրքին վրայ կը գտնուէր իրենց բնակարանը։

Սարգիս քանիցս խնդրեց որ ինք քիչ մը աւելի առաջ տուն հասնի սակայն իր ընկերը մերժեց, Սարգիս պնդեց և վերջապէս բնական պէտքի պատրուակով հազիւ քան երեսուն քայլ առած էր ու հասած նոյն պողոտայի վրայ գտնուող սառոյցի գործարանի մը մօտ որ իրենց բնակարանէն հազիւ քան երեսուն քայլ հեռու էր, երբ տարօրինակի երեք հրազէնական գնդակներ, "կայծակի արագութեամբ, զոհայինն ու մխրճուեցան ծոծրակին եւ գանկին մէջ։

Ոճրագործը որ անխուսափելիօրէն զինքը հետապնդած ու յարմար վայրկեանին յանդգնած էր գործել իր եղբայրասպան ոճիրը, յանդուգն ու վարժ անհարեւէլ մը պէտք է եղած ըլլայ որ այնքան մօտէն ու երեկոյեան ժամերուն, բանուկ փողոցի մը մէջ և անոր երկու կողմերու վրայ գտնուող խանութներու բաց եղած մէկ միջոցին, յանդգնած էր գնդակահարել Սարգիս յանկարծակի երեւոյթով, ինքնագիտակցութիւնը, բոլորովին կորսնցուցած, գրեթէ բնազդաբար կարողացաւ պատերուն կառչելով, մի քանի քայլ առնել, ինկաւ ուժասպառ և չնչասպառ արեան ճապաղիքներու մէջ։

Տնօրէն Պ. Գառնիկ Դաւիթեան, տեսնելով ամենադաժան կացութիւն, լսեց իրարու յաջորդող գնդակներու ձայները, որոնք կը յիշեցնէին ռումբերու կողմէ իբր ազդարար արձակուած յաճախադէպ գնդակները և հետաքրքրուելով մտաւ հեռաւորագի հացագործ Յակոբ Բէշիշեանի փուռը, բացատրութիւն պահանջելու համար դէպքին հաւաքուած բազմութեան մասին որ կը խուժէր դէպի Դամասկոս փողոց առաջնորդող նեղ ու զիկզակ փողոց մը, երբ լսուեցան տարօնակի միջանի հարուածներ եւս։ Պ. Դաւիթեան սահմռկած մնաց երբ հացագործէն տեղեկացաւ Սարգիսի եղերական ու տխրալի սպանութեան և հազիւ կարողացաւ ամփոփել իր ոյժերը հասնելու համար մինչեւ իր բնակարանը։

Տարաբաղդ զոհին քոյրը, Տիկ. Եկմաս Լաչինեան ինքնիրմէ ելած, կը հեկեկար չարիւնալայ Սարգիսի անշունչ մարմինին առջեւ, մինչ եղբայրներէն երկուքը չապեցին գոյժը հաղորդելու Յովհաննէս Լաչինեանի որ բոլորովին անտեղեակ եղերական դէպքին, առօրեայ գործերով կզբաղէր։

Հաւաքուած բազմութեան հետ դէպի վերոյիշեալ նեղ փողոցը առաջացաւ նաեւ գիշերապահը որ իսկոյն հասած էր ոճիրին վայրը եւ փորձեց անհարեկել մարդասպանը մի քանի անգամ կրակելով օդին մէջ. սակայն ոճրագործը, ինքնապաշտպանութեան համար իր կարգին գիշերապահին վրայ մի քանի գնդակ արձակելէ և իր վրայ խուժող բազմութիւնը անհարեկելէ վերջ, յաջողեցաւ իրեն ապաստան փնտռաջարժի մը մէջ նետուելու ու աներեւանալ։

Փախուստական եւ հալածական մարդասպանի մը փափաքին ծառայող ինքնաշարժի պարագան, չաստուն ենթադրել տուած է թէ մարդասպանը ունէր իր ժողովակիցները եւ նախապէս պատրաստած իր փախուստին համար հարկ եղած միջոցները։

(Շարունակելի)

ԿԱՐԵՒՈՐ

«ԼԻԲԱՆԱՆԻ» Ա. ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ՏՐԶԱՆԸ ԼՐԱՑԱԾ ԸԼԼԱԼՈՎ ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՄԵՐ ՅԱՐԳԵԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԷՆ ՓՈՒԹԱՑՆԵԼ ԻՐԵՆՑ Վ. ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆԸ:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Նախարարաց Խորհուրդի նիստը

Յուլիս 3 ին առաւօտ նոր նագահութեամբ Ն. Գ. Ս. Ս. Ս